

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Mgr. Martinou Kotouček Mikoláškovou ve věci

žalobkyně: **K. H.**, narozená X
bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 5. 2022, č. j. MPSV-2022/81675-912,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podanou k poštovní přepravě dne 8. 6. 2022, napadá žalobkyně shora uvedené rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění zákona č. 403/2020 Sb. (dále jen „správní řád“) zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Příbrami (dále jen „úřad práce“) ze dne 19. 1. 2022, č. j. 2101/2022/RAK (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým úřad práce prvním výrokem zamítnul návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči od listopadu 2021 a příspěvek na péči ponechal v původní výši 4 400 Kč měsíčně a druhým výrokem snížil příspěvek na péči ze 4 400 Kč na 880 Kč měsíčně od února 2022 v souladu s § 14 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“).

2. Žalobkyně navrhuje, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc žalovanému, který podle ní při rozhodování o příspěvku na péči nepřihlédl k některým okolnostem. Žalovaný posoudil jako nezvládnuté následující základní životní potřeby podle zákona o sociálních službách (dále také jako „ZŽP“): mobilita, tělesná hygiena, osobní aktivity a péče o domácnost. Žalobkyně žádá o nové posouzení zvládání tří základních životních potřeb, a to stravování, oblékání a obouvání a péče o zdraví.
3. Při posouzení zvládání ZŽP stravování žádá žalobkyně o zohlednění toho, že chodí za pomoci chodítka, její chůze je nestabilní, objektivně u ní dochází ke zmrtnění na horních končetinách a parestézii v prstech horních končetin. Nádobí, hrnek s teplým čajem či talíř s jídlem žalobkyni vypadávají z rukou, s přípravou a naservírováním stravy jí pomáhá asistentka. Jelikož žalovaný v napadeném rozhodnutí žalovaný uvádí, že nezjistil medicínský důvod pro nezvládání základních stravovacích činností včetně přemístění stravy, odkazuje žalobkyně na lékařskou zprávu ARIM ze dne 5. 11. 2021, kde je popsán charakter a lokalizace bolesti – iridace do pravé dolní končetiny, dorzolaterálně až do periferie prstů, pocit zmrtnění s podlomením, parestezie v prstech horní končetiny až do křečí, vypadávání předmětů z ruky. Dále poukazuje na lékařskou zprávu MUDr. T. N. ze dne 25. 5. 2022, ve které je uvedena diagnóza žalobkyně vertebrogenní algický syndrom a zhoršení hybnosti a informace, že není schopna chůze bez pomoci chodítka, proto byla odeslána sanitním vozem.
4. Žalobkyně žádá, aby bylo zohledněno, že jí asistentka pomáhá při manipulaci s oblečením a při jeho přípravě a někdy jí též dopomáhá s obléknutím (dle aktuálního zdravotního stavu). V důsledku zdravotních problémů žalobkyni vypadává oblečení z ruky.
5. Žalobkyně nesouhlasila se závěrem žalovaného, že nebyly zjištěny žádné ztráty psychických, zrakových a jemně motorických funkcí, pro něž by nezvládala ZŽP péče o zdraví. Z lékařských zpráv je však patrné, že zdravotní stav žalobkyně má významný vliv na jemné motorické funkce. Žalobkyně dochází do psychiatrické ambulance a užívá pravidelnou medikaci. Asistentka pomáhá žalobkyni s přípravou léků a dbá na dodržování léčebného režimu.
6. Žalovaný ve vyjádření k žalobě zrekapituloval průběh správního řízení a uvedl, že zdravotní stav žalobkyně byl objektivně posouzen a byly vzaty v úvahu všechny doložené lékařské zprávy i námitky žalobkyně. V posudkovém zhodnocení ze dne 7. 4. 2022 se posudková komise žalovaného vyjádřila ke všem ZŽP, které žalobkyně dle svého názoru nezvládá. Členkou posudkové komise žalovaného byla i lékařka z oblasti neurologie. K ZŽP stravování žalovaný konstatuje, že na základě funkčního postižení nebyl zjištěn žádný posudkově medicínský důvod pro nezvládání základních stravovacích činností včetně přemístění stravy, které mohla žalobkyně realizovat pomocí chodítka či posunováním. Žalobkyně zvládala ohřívání stravy, najezení lžící i uvaření čaje. K ZŽP oblékání a obouvání žalovaný uvádí, že žalobkyně zvládala výběr vhodných druhů oblečení i samostatné oblékání a obouvání. Tkaničky nezavázala, ale žalovaný nezjistil důvod pro nezvládání obouvání nazouvacích bot či se suchými zipy. U ZŽP péče o zdraví zopakoval, že nezjistil ztrátu psychických, zrakových a jemně motorických funkcí. Žalovaný uzavřel, že se v napadeném rozhodnutí vypořádal se všemi námitkami a posudek posudkové komise žalovaného ze dne 7. 4. 2022 považuje za úplný, objektivní a přesvědčivý. Žalobkyně nebyla jednání přítomna, neboť zdravotnická dokumentace byla postačující k posouzení zdravotního stavu.

7. Žalobkyně v replice citovala ustanovení § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „prováděcí vyhláška“). Žalobkyně má za to, že nezvládá ZŽP stravování v přijatelném standardu. Uvedla, že si zvládne ohřát jídlo i nalít nápoj, ale má problém se servírováním jídla a přemístěním stravy, které realizuje pomocí chodítka (pohyblivost žalobkyně je omezená a značně ztížená, její chůze je nestabilní a možná pouze s chodítkem). Ani ZŽP oblékání a obouvání žalobkyně nezvládá v přijatelném standardu. Potřebuje pomoc při oblékání ponožek a při zhoršeném zdravotním stavu i při obouvání. Její zdravotní stav hodně kolísá. Na horních končetinách dochází nepředvídatelně ke zmrtvení (parestézii). Žalobkyně vnímá svalovou slabost, poruchu citu a zhoršení jemné motoriky. K vyjádření žalovaného ohledně nezjištěné ztráty jemné motorických funkcí žalobkyně v rámci posuzování ZŽP péče o zdraví žalobkyně uvedla, že dle lékařských zpráv má její zdravotní stav naopak významný vliv na zvládání jemných motorických funkcí. Asistentka žalobkyni pomáhá připravit léky a dohlíží na dodržování stanoveného léčebného režimu. Žalobkyně považuje za nespravedlivé, že žalovaný k těmto skutečnostem nepřihlédl.
8. Součástí správního spisu je posudek lékaře OSSZ Rakovník ze dne 14. 3. 2019, č. j. LPS/2018/2415-RA_CSSZ, ve kterém uvedl, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (dále také jako „DNZS“) byla fobická porucha, která žalobkyni podle posudkového lékaře vyřazovala z běžného života. Posudkový lékař učinil závěr, že žalobkyně není schopna zvládat šest ZŽP: mobilita; stravování (nají a napije se s obtíží, jídlo si nepřipraví, ani neohřeje); oblékání, obouvání (pomoc druhé osoby s oblékáním a obouváním); tělesná hygiena; osobní aktivity (jsou omezené); péče o domácnost. Na základě tohoto posudku úřad práce dne 26. 3. 2019 přiznal žalobkyni příspěvek na péči ve výši 4 400 Kč měsíčně od října 2018 (s platností posouzení do 31. 12. 2021). Úřad práce se plně ztotožnil se závěry posudkového lékaře a potvrdil, že žalobkyně není schopna zvládat šest ZŽP podle § 9 zákona o sociálních službách.
9. Dne 8. 11. 2021 podala žalobkyně úřadu práce návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči pro zhoršení zdravotního stavu.
10. Dne 10. 11. 2021 provedl úřad práce v místě bydliště žalobkyně sociální šetření. Soud ze záznamu ze sociálního šetření zjistil, že o žalobkyni pečuje asistentka sociální péče, která je žalobkyni k dispozici denně a dle potřeby. Poskytuje žalobkyni pomoc v oblasti mobility, stravování (dle potřeby), s oblékáním a obouváním (dle potřeby), s tělesnou hygienou, o osobními aktivitami a s péčí o domácnost. K pohyblivosti žalobkyně je v záznamu uvedeno mimo jiné, že žalobkyně dle svého sdělení trpí degenerativními změnami páteře. Horní končetiny má hybné, se sníženou citlivostí, hlavně v pravé končetině. Trpí syndromem karpálních tunelů obou rukou. Vnímá křeče a mravenčení v pažích a prstech. Předmět do ruky uchopí a v omezené míře s ním zvládne manipulovat, na delší vzdálenost jej nepřenes. Většinou vykonává činnosti pouze pravou rukou, která je hybnější. Vstává a usedá s oporou o nábytek a s holí. Nosí bederní pás, který si sama zvládne nasadit. Trpí bolestmi páteře a motáním hlavy. K pádům u ní nedochází. Dolní končetiny má hybné v omezené míře, neohne se. Žalobkyně trpí sníženou citlivostí, během chůze se jí z ničeho nic podlomí nohy, poté se musí posadit. Chůze je pomalá a nestabilní. V domácím prostředí se pochybuje s pomocí francouzské hole a s oporou o nábytek či zdi. Co se týče ZŽP stravování ze záznamu ze sociálního šetření se podává, že žalobkyně si uvědomuje potřebu jíst a pít, avšak stravuje se pouze jednou za den. Žalobkyně trpí nechutenstvím. Dietní omezení nemá. Stravu žalobkyně zajišťuje asistentka sociální péče, která jí jídlo uvaří a přinese, v případě

potřeby ohřeje a podá na stůl. Žalobkyně dle vlastního sdělení zvládne stravu ohřát a přenést na stůl, který je od kuchyňské linky vzdálený zhruba 1,5 metru. Nají se lžící. Pitný režim si sama uhlídá, čaj si uvaří. Nápoje nenalévá až k okraji skleničky či hrnku. Ohledně ZŽP oblékání a obouvání si žalobkyně výběr vhodného oděvu sama zajistí, pokud jej má v dosahu. Oděvy správně navrství, rub a líc rozezná. Preferuje volný oděv. Sama se obleče, potřebuje však dostatek času. S dolní částí těla má velké potíže. Pantofle a nazouvací obuv zvládne sama pomalu obout. K obutí zavazovací pevné obuvi potřebuje pomoc asistentky, tkaničky nezaváže. K ZŽP péče o zdraví se podává, že žalobkyně se orientuje ve svém léčebném režimu, sama si zajistí přípravu léků a ty poté užije. Léky nezapomíná užívat, v tomto ohledu není nutná kontrola. Nové léky si objedná sama, vyzvedne je asistentka. Žalobkyně dochází k psychiatrovi, bere 3 léky na psychické potíže. Užívá léky na spaní. K lékaři doprovází žalobkyni asistentka.

11. Podle posudku posudkové lékařky OSSZ Rakovník ze dne 27. 12. 2021, č. j. LPS/2021/2429-RA_CSSZ, byl rozhodující příčinou pro DNZS žalobkyně chronický vertebrogenní algický syndrom se stenózou páteřního kanálu, degenerativní změny páteře, dále žalobkyně trpí syndromem karpálního tunelu obou rukou, depresivní poruchou a fobickým syndromem. Ze zdravotnické dokumentace (lékařské zprávy z oblasti psychiatrie, neurologie, algeziologie a interního lékařství) a záznamu ze sociálního šetření ze dne 10. 11. 2021 učinila posudková lékařka závěr, že žalobkyně je schopna zvládat ZŽP stravování, oblékání a obouvání a osobní aktivity. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu naopak potřebuje pomoc při čtyřech ZŽP: mobilita, tělesná hygiena, péče o zdraví a péče o domácnost. Jde tak o osobu, která se podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost).
12. Dne 19. 1. 2022 rozhodl úřad práce z moci úřední o spojení řízení ve věci návrhu na změnu výše příspěvku na péči s řízením ve věci změny nároku a výše příspěvku na péči, které zahájil dne 5. 1. 2022 a téhož dne vydal i prvostupňové rozhodnutí (správní spis obsahuje kopii prvostupňového rozhodnutí). Prvním výrokem úřad práce návrh žalobkyně na změnu výše příspěvku od listopadu 2021 zamítnul a ponechal příspěvek na péči v původní výši, druhým výrokem snížil příspěvek na péči ze 4 400 Kč na 880 Kč měsíčně od února 2022. V odůvodnění uvedl, že vzhledem k nálezům nejsou uznány jako nezvládnuté ZŽP stravování, oblékání a obouvání a osobní aktivity.
13. Žalobkyně podala proti prvostupňovému rozhodnutí odvolání. Ztotožnila se závěrem ohledně nezvládaných ZŽP (mobilita, tělesná hygiena, péče o zdraví a péče o domácnost). Uvedla, že její zdravotní stav se od minulého posudku nezměnil, resp. naopak došlo ke zhoršení v mnoha oblastech. Úřad práce vůbec nezohlednil oblast oblékání a obouvání, osobní aktivity a stravování. Žalobkyně požaduje opravu těchto skutečností a doplnění informací. V současné době nemůže vykonávat osobní aktivity ve společensky přijatelném standardu. Vzhledem ke svému psychickému stavu a fyzickému omezení potřebuje žalobkyně pomoc při vyřizování svých záležitostí a také podporu při stanovení a dodržování denního programu. Mezi oblastí ZŽP osobní aktivity patří i vyřizování vlastních záležitostí. Není možné, aby správní orgány uvedly, že žalobkyně osobní aktivity nevyvíjí. K ZŽP oblékání a obouvání uvedla, že má obtíže při manipulaci s oblečením, neboť jí z důvodu zdravotních problémů („zmrtvení“ končetin) často vypadávají předměty z ruky. U ZŽP stravování žádala žalobkyně o zohlednění toho, že chodí pomocí chodítka, přičemž její chůze a mobilita jsou nestabilní. Někdy má žalobkyně problém s přípravou a naservírováním stravy, pomáhá jí asistentka.

14. Dne 7. 5. 2021 posoudila zdravotní stav žalobkyně posudková komise žalovaného, a to v nepřítomnosti žalobkyně, která k jednání nebyla zvána. Vycházela z totožných podkladů rozhodnutí jako posudkový lékař OSSZ. Posudková komise nejprve shrnuje obtíže žalobkyně v oblasti páteře s dodatkem, že u žalobkyně nebyly prokázány známky těžších svalových atrofií. Dále odkazuje na přítomný syndrom karpálního tunelu na obou rukách a současně naopak neguje ztrátu jemné motoriky. K dolním končetinám uvádí, že na pravé končetině byla oslabena ohybnost kotníku a palce a na levé byla zachována normální hybnost. Žalobkyně zvládala stoj na patách a špičkách a změny poloh s oporou o nábytek či hole. V interiéru se pohybovala s pomocí francouzské hole a držení se zábradlí pro nestabilitu. Komise v posudku uvedla, že nezjistila žádný posudkově medicínský důvod pro nezvládání základních stravovacích činností včetně přemístění stravy, které mohla žalobkyně realizovat pomocí chodítka či posunováním. Posuzovaná zvládala ohřívání stravy, najezení lžící, uvaření čaje apod. Co se týče ZŽP oblékání a obouvání, komise zopakovala, že žalobkyně zvládala výběr vhodných druhů oblečení i samotné oblékání a obouvání. Tkaničky nezavázala. Posudková komise nezjistila důvod pro nezvládání nazouvání nazouvacích bot či se suchými zipy. S ohledem na zachování psychických, zrakových a jemně motorických funkcí nezjistila komise důvod pro samostatné nezvládání péče o zdraví. V osobních aktivitách byla žalobkyně podle posudkové komise omezena. Posudková komise žalovaného uzavřela, že hodnotila v souladu s posudkem lékaře OSSZ, neboť na základě zjištění ze zdravotnické dokumentace považovala takové hodnocení za zcela maximalisticky vystihující dopad DNZS žalobkyně. S ohledem na zdravotní stav mající dopad na sebeobslužné schopnosti, který byl prokázán lékařskými nálezy, neshledala komise důvod pro hodnocení dalších ZŽP uvedených v odvolání jako nezvládnuté. Podle posudku nezvládala žalobkyně toliko čtyři ZŽP, a to mobilitu, tělesnou hygienu, osobní aktivity a péči o domácnost.
15. Napadeným rozhodnutím žalovaný potvrdil prvostupňové rozhodnutí. V odůvodnění žalovaný shrnul průběh správního řízení a ocitoval znění posudku posudkové komise.
16. Soud poté, co ověřil, že žaloba byla podána včas, že je věcně i místně příslušným soudem a že napadené rozhodnutí je rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Soud přitom v souladu s ustanovením § 75 odst. 1 s. ř. s. vycházel ze skutkového a právního stavu, který existoval v době vydání napadeného rozhodnutí, přičemž dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání, neboť s takovým postupem účastníci řízení vyjádřili ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. souhlas (obě strany žaloby mlčky). Soud nenařizoval jednání ani za účelem dokazování, neboť lékařské zprávy vypracované před datem vydání napadeného rozhodnutí jsou součástí zdravotního spisu. K lékařské zprávě ze dne 22. 5. 2022 pak žalobkyně nepoukazovala, že by měla obsahovat konkrétní retrospektivní skutečnosti. Skutečnosti, které nastaly po vydání napadeného rozhodnutí, však nemohou být zohledněny, neboť soud posuzuje napadené rozhodnutí podle skutkového a právního stavu ke dni jeho vydání. Soud proto lékařskou zprávou ze dne 22. 5. 2022 dokazování neprováděl.
17. Podle § 7 odst. 2 věta první zákona o sociálních službách má nárok na příspěvek na péči osoba uvedená v § 4 odst. 1, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání ZŽP v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8 [...].
18. Podle § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách se osoba starší 18 let věku považuje za závislou

na pomoci jiné fyzické osoby ve

a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby,

b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest ZŽP,

a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.

19. Podle § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách se při posuzování stupně závislosti na pomoci jiné osoby hodnotí schopnost zvládat těchto deset ZŽP: „mobilita“, „orientace“, „komunikace“, „stravování“, „oblékání a obouvání“, „tělesná hygiena“, „výkon fyziologické potřeby“, „péče o zdraví“, „osobní aktivity“ a „péče o domácnost“.
20. Podle § 9 odst. 4 zákona o sociálních službách se při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat ZŽP; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
21. Podle § 9 odst. 5 zákona o sociálních službách musí pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat ZŽP v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.
22. Podle § 14 odst. 5 zákona o sociálních službách, změní-li se skutečnosti rozhodné pro nárok na příspěvek tak, že příspěvek nenáleží, příspěvek se odejme od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž byl příspěvek vyplacen.
23. Podle přílohy č. 1 prováděcí vyhlášky jsou ZŽP „stravování“, „oblékání a obouvání“, „péče o zdraví“ a „osobní aktivity“, vymezeny následujícím způsobem:
 - d) **Stravování:** Za schopnost zvládat tuto ZŽP se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nalít nápoj, rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim, konzumovat stravu v obvyklém denním režimu a přemístit nápoj a stravu na místo konzumace.
 - e) **Oblékání a obouvání:** Za schopnost zvládat tuto ZŽP se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřeně okolnostem, rozeznat rub i líc oblečení a správně je vrstvit, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se a manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.
 - h) **Péče o zdraví:** Za schopnost zvládat tuto ZŽP se považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovené preventivní, léčebné a léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a opatření a používat k tomu potřebné léky nebo pomůcky a rozpoznat zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc.
 - i) **Osobní aktivity:** Za schopnost zvládat tuto ZŽP se považuje stav, kdy osoba je schopna navazovat kontakty a vztahy s jinými osobami, plánovat a uspořádat osobní aktivity, styku se společenským prostředím, stanovit si a dodržet denní

program a vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí, například vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.

24. Při posuzování o stupni závislosti vychází úřad práce ze zdravotního stavu doloženého nálezem ošetřujícího lékaře, z výsledku sociálního šetření a zajištění potřeby osoby, popř. z výsledku funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření. Při soudním přezkumu rozhodnutí o žádosti o příspěvek na péči neposuzuje soud sám věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti, nýbrž hodnotí, zda závěry posudku vycházejí z dosaženého stavu vědeckého poznání, jsou opřeny o řádně zjištěné a pro věc relevantní skutečnosti a jsou prosty iracionality či chyb v úsudku. Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz, avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009 – 53, nebo ze dne 16. 12. 2014, č. j. 6 Ads 83/2014 – 80).
25. Dále soud poukazuje na to, že Nejvyšší správní soud ve své judikatuře zdůrazňuje, že subjektivně tvrzené obtíže nemohou být samy o sobě podkladem pro závěr o neschopnosti zvládat určitou životní potřebu ve smyslu § 9 zákona o sociálních službách. Kvalifikovaným důvodem pro pozbytí schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu může být jediné nepříznivé zdravotní stav (srov. § 9 odst. 5 zákona o sociálních službách), jehož posouzení je věcí odborně medicínskou, nikoliv věcí subjektivní (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2015, č. j. 8 Ads 104/2015 – 34). Určující skutečností je zdravotní stav a rozsah schopností stěžovatele, tedy objektivně určená míra, v jaké je stěžovatel na cizí pomoc odkázán, nikoliv rozsah, v jakém mu je tato pomoc k dispozici (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2014, č. j. 6 Ads 83/2014 – 80). Posudková komise srozumitelně popsala, že u žalobkyně neshledala zdravotní důvody, které by jí neumožňovaly zvládat stravování, oblékání a obouvání a péči o zdraví.
26. Za schopnost zvládat ZŽP stravování se podle přílohy č. 1 prováděcí vyhlášky považuje stav, kdy je osoba schopna si vybrat ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nalít nápoj, rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim, konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, přemístit nápoj a stravu na místo. Žalobkyně přitom poukazovala na to, že chodí pomocí chodítka a současně trpí zmrtněním horních končetin, které je příčinou toho, že jí vypadávají z rukou předměty (včetně hrnků s teplým čajem, talířů s jídlem). Ze zprávy o sociálním šetření ovšem vyplývá, že žalobkyně sama sociální pracovníci sdělila, že si zvládne stravu ohrát a přenést na stůl, přičemž stůl je vzdálen od kuchyňské linky přibližně 1,5 m. Žalobkyně dále uvedla, že jí lžící. Posudková komise MPSV poté uvedla, že nebyl zjištěn žádný posudkově medicínský důvod, pro nezvládání základních stravovacích úkonů, přičemž poukázala na to, že přemístění stravy může být realizováno pomocí chodítka. Tvrzení žalobkyně, že si nezvládne přemístit stravu je tak v rozporu s tvrzením, které uvedla při sociálním šetření, a zároveň nemá dostatečnou oporu ve zjištěném dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu žalobkyně. K tomu soud doplňuje, že i podle instrukce náměstkyně MPSV pro řízení sociálně pojistných systémů č. 15/2016, vydané pod č. j. MPSV-2016/167372-740 (dále jen „instrukce“), která představuje

správní praxi žalovaného, lze považovat přemístění stravy pomocí chodítka za přijatelný standard. Instrukce výslovně uvádí, že naservírování stravy (přemístění stravy a nápoje z místa přípravy na místo konzumace) je možno realizovat nejen přenášením, ale i posouváním nebo například převezením na servírovacím stolku nebo na invalidním vozíku.

27. Ačkoli žalobkyně chodí za pomoci chodítka, tak se nejedná o skutečnost, resp. důvod pro vyslovení závěru, že nezvládá ZŽP stravování, neboť má možnost přemístit stravu prostřednictvím chodítka. Soud poukazuje i na to, že se jedná o přemístění stravy ve vzdálenosti 1,5 m, nejedná se tak o vzdálenost nepřiměřeně dlouhou nebo obtížnou, pro kterou by bylo možné považovat přemístění stravy pomocí chodítka za nemožné nebo jakkoli nepřijatelné.
28. Žalobkyně dále poukazovala na to, že trpí zmrtvením končetin, přičemž na zmrtvení horních končetin odkazovala již v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí (ačkoli tak učinila v rámci námitky týkající se ZŽP oblékání a obouvání, k ZŽP stravování žalobkyně toliko uvedla, že má někdy problém a naservírováním stravy a pomáhá jí asistentka). Posudková komise ovšem nezjistila žádný posudkově medicínský důvod pro nezvládnutí základních stravovacích činností včetně přemístění stravy, zároveň žalobkyně v rámci sociálního šetření uvedla, že je schopna si stravu přemístit na stůl, přičemž jak soud uvedl již výše, je považováno za přijatelný standard, pokud se přemístění stravy realizuje pomocí chodítka.
29. Dále soud k argumentaci žalobkyně, že jí s naservírováním stravy pomáhá asistentka, uvádí, že podle § 9 odst. 4 zákona o sociálních službách se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplyvá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu; tj. nepostačuje, aby posuzovaná osoba tvrdila, že jí jiná osoba s dílčími úkony pomáhá nebo že o ni pečuje, ale tato pomoc nebo péče musí vyplývat z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (bez takové péče nebo pomoci není možné uvedenou aktivitu zvládnout anebo zvládnout v přijatelné kvalitě). Jelikož nebyl zjištěn medicínský důvod pro závěr, že žalobkyně není schopna si stravu sama naservírovat/přemístit, není důvodná námitka žalobkyně, že jí v oblasti stravování pomáhá asistentka, neboť tato pomoc sice žalobkyni usnadňuje manipulaci se stravou, nicméně dle lékařských zjištění není objektivně nezbytná.
30. Za schopnost zvládat ZŽP oblékání a obouvání se podle přílohy č. 1 prováděcí vyhlášky považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřeně okolnostem, rozeznat rub a líc a správně jej vrstvit, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se a manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem. Žalobkyně poukazovala na to, že jí asistentka pomáhá při manipulaci s oblečením, připravit oblečení a někdy také s oblékáním, a to v důsledku toho, že žalobkyni vypadává oblečení z rukou. Ze zprávy o sociálním šetření ovšem vyplývá, že si žalobkyně výběr vhodného oděvu zajistí sama, pokud má oděv v dosahu. Oděvy správně navrství, rub a líc rozezná. Preferuje volný oděv. Sama se obleče, potřebuje však dostatek času. S dolní částí těla má velké potíže. Pantofle a nazouvací obuv zvládne sama obout, zavazovací obuv si sama neobuje, potřebuje pomoc asistentky, tkaničky si sama nezaváže. Posudková komise pak ve svém posudku uvedla, že nebyl zjištěn důvod pro nezvládání bot nazouvacích či se suchými zipy. Ačkoli žalobkyně uváděla, že jí asistentka pomáhá s oblékáním a obouváním (v replice k vyjádření žalované pak doplnila, že jí pomáhá i s oblékáním ponožek), tak soud vychází ze závěrů posudkové komise, která neshledala medicínský důvod pro nezvládání této životní potřeby. Ostatně i ze sociálního šetření vyplývají skutečnosti, které svědčí o tom, že žalobkyně uvedenou ZŽP zvládá

v přijatelném standardu. Pomoc asistentky v daném případě nelze považovat za nezbytnou, resp. opět lze připustit, že pomoc asistentky je pro žalobkyni přínosná a usnadňuje ji zvládání ZŽP oblékání a obouvání, nicméně zjištěné skutečnosti nesvědčí o tom, že by žalobkyně tuto ZŽP nezvládala. I podle již výše odkazované instrukce platí, že při zvládání této ZŽP se berou v úvahu facilitační pomůcky (např. suché zipy), lze tak považovat za přijatelný standard, pokud žalobkyně zvládá obouvání nazouvacích bod (případně bot na suchý zip), zároveň lze poukázat na to, že existují i facilitátory, které usnadňují i oblékání ponožek. Jelikož nebyl zjištěn medicínský důvod pro nezvládání některé z dílčích aktivit ZŽP oblékání a obouvání a i ze sociálního šetření vyplývají skutečnosti, které svědčí o tom, že žalobkyně má s některými dílčími aktivitami potíže (trvá jí delší dobu, než se oblékne, zejména dolní část těla), nicméně je lze považovat za zvládnuté v přijatelném standardu, nevyhodnotil soud tuto ZŽP jako nezvládnutou.

31. Za schopnost zvládat ZŽP péče o zdraví se podle přílohy č. 1 prováděcí vyhlášky považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovené preventivní, léčebné a léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a opatření a používat k tomu potřebné léky nebo pomůcky, rozpoznat zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc. Žalobkyně v žalobě poukazovala na to, že není pravda, že by tuto ZŽP zvládala, neboť dle lékařských zpráv je patrné, že má její zdravotní stav významný vliv na jemné motorické funkce. Dochází do psychiatrické ambulance a užívá pravidelnou medikaci. Asistentka pomáhá žalobkyni s přípravou léků a dbá na dodržování léčebného režimu. Předně soud poukazuje na to, že ZŽP péče o zdraví svědčí o tom, zda je osoba schopna s ohledem na své tělesné případně duševní obtíže schopna zjednodušeně řečeno pečovat o své zdraví. Nejedná se o vlastní hodnocení zdravotního stavu posuzované osoby. Ze zprávy o sociálním šetření vyplývá, že se žalobkyně ve svém léčebném režimu orientuje. Přípravu léků si zajistí sama, poté léky sama užije. Léky nezapomíná užívat. Nové léky si sama objedná, vyzvedne jí asistentka, k lékaři ji doprovází asistentka. Lze tak mít za to, že zvládá pečovat o své zdraví. Z posudku posudkové komise pak nevyplývá žádný medicínský důvod, pro který by nebyla schopna tuto ZŽP zvládat, resp. nebyla zjištěna ztráta psychických, zrakových a jemné motorických funkcí, pro které by nebyla schopna tuto ZŽP zvládat. Tvrzení žalobkyně, že její zdravotní stav má vliv na jemné motorické funkce, pak již nedoplňuje o konkrétní skutečnost, pro kterou by nezvládala ZŽP péči o zdraví. Tvrzení o zhoršených motorických funkcích nesvědčí o tom, že by žalobkyně nebyla schopna si připravit a následně užít léky, případně provádět jiné úkony související s péčí o zdraví, pro jejichž provedení je nezbytné, aby měla osoba dostatečně zachovalé jemné motorické funkce. Navíc z lékařských zpráv nevyplývá, že by žalobkyně trpěla takovou ztrátou jemných motorických funkcí, která by jí znemožňovala právě zvládání ZŽP péče o zdraví. Ohledně pomoci asistentky pak soud odkazuje již na výše vyslovené závěry, ze kterých vyplývá, že není rozhodné, zda je žalobkyni pomoc se zvládáním určité ZŽP poskytována, ale zda jsou objektivní důvody pro to, aby jí poskytována byla. Ani v případě ZŽP péče o zdraví přitom nebyly shledány důvody pro poskytování pomoci asistentkou, byť lze mít důvodně za to, že pomoc asistentky je pro žalobkyni přínosná.
32. Soud s ohledem na výše uvedené neshledal v postupu správních orgánů pochybení, které by mohlo mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Žalovaný ještě přezkoumatelným způsobem vysvětlil, jaké ZŽP žalobkyně zvládá a proč. Žaloba tak není důvodná.
33. Soud závěrem dodává, že nemíní nikterak bagatelizovat zdravotní obtíže žalobkyně a lidsky rozumí jejím nemalým zdravotním problémům, nicméně na základě kritérií stanovených

právním předpisem nebylo možné uzavřít, že by žalobkyně byla k datu vydání napadeného rozhodnutí v důsledku nepříznivého zdravotního stavu závislá na péči jiné osoby při výkonu více než pěti ZŽP ve smyslu § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách.

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

34. Vzhledem k tomu, že soud neshledal žalobní body důvodnými a nezjistil ani žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky, byla žaloba zamítnuta jako nedůvodná (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
35. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. Žalobkyně ve věci neměla úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů dle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení dle § 60 odst. 2 s. ř. s.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 30. 6. 2023

Mgr. Martina Kotouček Mikolášková, v. r.
soudkyně